onder kinderen, hetgeen zich als een besmettelijke ziekte verbreidde. Het bijzondere daarvan was, dat menschen die te voren meest stil en niet wel ter tale waren, gedurende eenige weken en meestal op een bepaald uur van den dag, een rede lieten hooren die als een opbruisende stroom uit de borst welde. De omstandigheid dat hij of zij die sprak, daarna in gewonen doen gekomen, niets meer wist, hield men voor het bewijs dat de Heilige Geest werkelijk door hem of haar gesproken had; stuiptrekkingen en daarop volgende bewusteloosheid beschouwde men als een herinnering aan de afschuwelijkheid der zonde. — Het consistorium van Wezió trad tegen dit verschijnsel scherp op. Toehoorders werden met geldboete gestraft; zij die in tongen gesproken of geroepen hadden, bracht men in het hospitaal, waar men ze behandelde met pillen en koude stortbaden, waardoor dan het gewraakte spreken ophield".

„Het landvolk ergerde er zich aan dat men den Heiligen Geest met geneesmiddelen te lijf wilde. De uitroepingen waren geheel onwillekeurig en gingen vergezeld van kramptrekkingen, flauwten en het zien van gezichten; somtijds evenwel waren het verstandige, eenvoudige, dikwijls diep in het hart grijpende vermaningen tot boete voor het naderend oordeel, hartstochtelijk in de tale Kanaäns gesproken of gezongen; meestal had het plaats op een bepaald uur van den dag en hield na een zeker aantal dagen weder op, terwijl het als eene besmettelijke ziekte rondging. De separatistische lezers wijdden op grond van een algemeen priesterdom dikwijls geheel onwetende menschen uit hun midden, om den doop met het bezwerings formulier te voltrekken, en het avondmaal volgens het oude formulier te bedienen. Zij vervielen daardoor in de zware geldboete van de in 1835 vernieuwde sacramentswetten.

Zich beroepende op het Oud-Testamentische bevel, om de goddeloozen uit te roeien, vergoten zij het bloed hunner vijanden en, op aandrijven van eene inwendige stem, dat hunner eigene kinderen."

In het bericht van het Consistorium leest men: „Aanleiding tot de beweging hadden eenige jonge piëtistische predikers gegeven, die door het schilderen van het vuur en de zwavel van de hel slechts den schrik der wet verkondigden; daarbij kwam, dat door onvoldoende voeding, door misgewas, de prikkelbaarheid zeer verhoogd was. De verbreiding is daardoor te verklaren dat er om gebeden werd en dat het feit, dat men aangegrepen werd, gehouden werd voor gebedsverhooring".

Wij hebben hier hetgeen wij in den Duitschen tekst omtrent de beweging van de „lezers" in Zweden vonden, aangevuld met hetgeen we lazen in de Hollandsche vertaling van Carl Hase's kerkgeschiedenis.

Die beweging van de „lezers" is wel ontaard.

Sedert 1803 ontstond in Zweden bij sommigen de behoefte aan huiselijke Godsdienstoefeningen door de uitgestrektheid der herspelen. Bij die Godsdienstoefeningen werd de Heilige Schrift en Luther's preekbundel gelezen, en daarom werden zij „lezers" genoemd. Zij onderscheidden zich door vromen ijver, strenge rechtzinnigheid in Lutherschen zin, en strenge zeden.

Hunne vergaderingen waren stichtelijk. Er kwamen echter ook mannen onder hen op, die onfeilbaar door den Heiligen Geest meenden geleid te worden; die tegen andersdenkenden, vooral tegen predikanten, den vloek uitspraken, de vroeger gebruikte stichtelijke boeken, die eerst bij den bijbel gebruikt werden, verbrandden en de besluiten der kerkbesturen verwierpen. Velen hunner togen naar Amerika om daar hun Zion te zoeken.

Gemengd Nieuws.

Op de Evangelische Alliantie in de eerste helft van Juli te Londen gehouden, waren ook Koreanen. Deze klaagden bitter over den despotischen druk dien Japan over hun land uitoefende, beweerende dat hunne landslieden zoo mishandeld werden, dat zij door de ellende, welke zij te doorstaan hadden, er wel toe mochten komen om Christenen te worden, daar dit de eenige troost was, die hun overbleef. Inderdaad hebben vele Koreanen het Christendom aangenomen.

Zeer verblijd werden we door hetgeen de Amerikaansche *Hope*, het hoofdorgaan van de Reformed Church, schreef aaar aanleiding van den Universiteitsdag die te Utrecht gehouden werd. Daarin lezen wij: »Men kan het in Amsterdam heel goed doen zonder de evolutie. Gelukkig het land, waar men zulk eene inrichting in het leven kan roepen en bewaren. Wij hopen, dat ook in ons land de overtuiging veld winne, dat wij behoefte hebben aan opvoedkundige inrichtingen uit één stuk. Is Jehova God, laten wij Hem dan ook dienen op het gebied der wetenschap."

Tentzending. Het *Evangelische Kirchenblatt fur Württemberg* deelt het volgende omtrent de organisatie der »Tentzending" mede: Tot de leidende mannen der Duitsche Tentzending behoort de Evangelist Jacob Vetten te Patmos bij Geiswold in Westfalen. Daar is het middenpunt. Er is daar een herstellingsoord gesticht, dat in den geest der »Gemeinschaften" dezulken dienen wil, die »heil en genezing zoeken naar lichaam en ziel." Daar is ook de boekhandel der Tentzending en de drukkerij van het Maandblad *Groet uit de Tentzending*, waarvan J. Vetter redacteur is. De prediker L. Henriche van Elberfeld is naast Vetter een van de mannen van beteekenis in zake genoemde zending. — Behalve dit tweetal staat in de voorste rij de evangelist F. Binde, die vroeger socialist was, en die nu het liefst onder socialisten werkt, en voorts de Evangelist Willem Veller. Er werken bovendien nog een aantal broeders aan de Tentzending mede. In het Oosten van Duitschland werkte van den aanvang af de predikant Paul mede, die door het drijven van zijn heiligingsleer reeds opzien baarde, welke leer Vetter, niet leeren kan, maar ook niet bestrijden wil."

WINCKEL.

Voor Kinderen.

DE KLEINKINDEREN.

NOG EENS BEZOEK.

IV.

Doch de eerste weken en zelfs maanden gingen voorbij, zonder dat de weduwe Benoit iets vernam of zag gebeuren, dat haar verder ontruste.

Allengs begon zij te meenen, dat het gevaar voor het oogenblik was geweken. Ook haar vader, met wien zij er over ging spreken, meende dat. „Wellicht", zoo sprak hij, „heeft de koning van zijn plan afgezien, of verzet men er te Parijs zich tegen."

Dat kon wel zijn. Alleen vonden èn vader èn dochter wel vreemd, dat de vergaderingen nog altijd niet weer plaats vonden. De predikanten achtten het dus blijkbaar nog voorzichtig, niet te doen als anders.

't Was ongeveer zes maanden na den dood van haar echtgenoot, toen de weduwe op zekeren middag een oud man haar erf zag opwandelen, dien zij wel kende. 't Was de pastoor van het dorp.

Zoo als we reeds weten, was hij een goedhartig man, die ook met de Benoits, al waren zij ook Protestanten, toch in vollen vrede en vriendschap leefde.

't Was dan ook niet vreemd, dat hij de boerderij eens bezocht, en de vrouw noodigde hem vriendelijk binnen.

Hij zette zich neer, zag de kamer rond, en zei toen:

„Ge zult aan uw man wel veel verloren hebben, mijn beste vrouw. Als wij hem nog telkens missen, hoeveel meer dan gij."

„Ja, mijnheer de pastoor, ik gevoel dat verlies nog alle dagen, en te meer, daar ik bij al het andere, nu ook alleen de leiding heb van mijn twee dochtertjes. Benoit was zoo verstandig en wist altijd raad. Ze hadden hem zoo lief. Maar de Heere God weet beter wat goed is dan wij."

„We moeten in Zijn heiligen wil berusten, lieve vrouw," zei de oude man medelijdend. „Maar nu heb ik, u over iets heel belangrijks te spreken. Ik weet ge zijt een vrome vrouw. Wilt ge mij beloven, dat ge niemand zeggen zult, wie u verteld heeft, wat ik u ga meedeelen?"

De pastoor keek zoo ernstig, dat de vrouw wel begreep, dat het een zaak van hoog belang moest zijn waarop hij doelde. Ze ontstelde en sprak met bevende stem:

„Ik beloof het u."

„Kan iemand hier ons beluisteren?" ging de pastoor voort. „In elk geval wees zoo goed de knip op de deur te doen."

De vrouw deed het. Zij voelde dat zij al angstiger werd en zij beefde terwijl zij zich neerzette om aan te hooren wat haar bezoeker zou meedeelen.

„Luister goed," zoo begon hij. „Gij weet zeker hoe in den laatsten tijd de ketters, zoo als gij en uw geloofsgenooten zijn, weder gevaar loopen, van even booze dagen, als nu een kleine honderd jaar geleden. Ik vind het niet goed, dat men de menschen wil dwingen van geloof te veranderen, al keur ik het zeer af, dat gij niet tot onze kerk wilt overgaan. Nu is echter de vervolging reeds op vele plaatsen begonnen, en straks krijgt ook Normandië zijn beurt.'

„U komt me dus waarschuwen?" zei de vrouw.

„Ja, maar nog meer. 't Is vooral op de kinderen gemunt. Men wil ze in de kloosters in ons katholiek geloof opvoeden."

De vrouw schrikte bij de gedachte aan haar meisjes.

„Ik weet," ging de pastoor voort, „dat er plan bestaat, uw beide dochtertjes u te ontnemen. Maar ik weet ook, welk een hartzeer u dat doen zou, en hoe de kinderen zouden treuren. Ik kan het niet van mij verkrijgen, u zonder waarschuwing te laten. Het kan heel spoedig gebeuren. Ik zeg nog eens, dat ik zulke dingen geheel verkeerd vind, maar ik kan er niets tegen doen."

De goede vrouw zat als verplet, en staarde met betraande oogen den pastoor aan, die innig medelijden met haar kreeg en zei:

„God helpe u!"

„Wat moet ik doen! Wat moet ik doen?" riep de arme moeder eindelijk jammerend uit.

„Stil," sprak de priester verschrikt. „Ik heb u een dienst willen bewijzen, maar als er iets van uitlekt is alles verloren: Gij verliest uw kinderen, en ik heb mijn doel gemist."

„U hebt gelijk, mijnheer de pastoor!" sprak de vrouw na een oogenblik. „Ik ben u grooten dank schuldig. Wist ik maar raad!"

„Dien kan ik u helaas niet geven," was het antwoord, „bid God om wijsheid."

De pastoor stond op, groette de weduwe hartelijk en vertrok.

* * *

Toen de priester heengegaan was bleef de vrouw nog eenige oogenblikken in diepe gedachten zitten. Daarna stond zij op, nam den Bijbel, een erfstuk van haar vaderen, en slorg dien op bij psalm 91. Daar las zij:

„Die in de schuilplaats des Allerhoogsten is gezeten, die zal vernachten, in de schaduw des Almachtigen.

Ik zal tot den Heere zeggen: Mijn toevlucht en mijn burcht; mijn God, op welken ik vertrouw.

Want Hij zal u redden van den strik des vogelvangers, van de zeer verderfelijke pestilentie.

Hij zal u dekken met Zijn vlerken, en onder zijn vleugelen zult gij betrouwen; zijn waarheid is een rondas en beukelaar".

Zij sloot het boek, en ging weder aan haar werk. Doch haar gedachten waren er niet bij. Zij dacht aan wat komen kon, en zij bad in stilte.

Den volgenden morgen tegen tien uur verliet de weduwe de hoeve. Zij had een overdekte mand aan den arm, als ging zij ter markt of om een boodschap. Langzaam wandelde zij voort, tot zij buiten het dorp was. Toen verhaastte zij haar schreden en sloeg den weg in naar Luneray.

Twee uur later kwam zij daar aan en begaf zich naar de woning van haar vader, die niet weinig verrast was, zijn dochter zoo onverwacht voor zich te zien. Haar gelaat zei hem onmiddellijk, dat er iets aan schortte.

In korte woorden deed de weduwe haar verhaal De oude man was, gelijk we weten, er vroeger al op voorbereid. Toch ontstelde ook hij en zei langzaam:

„De Heere moge ons genadig zijn. Ik had gehoopt dat de storm zou overwaaien. Maar nu is 't zeker: hij breekt los."

CORRESPONDENTIE.

De vragen worden in het volgend nr. beantwoord.

HOOGENBIRK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Werkendam (A), T. Rispens, te Oenkerk c.a. — Waarshuizen en Uitwijk, G. Dijkstra, te Goes. — Heemse (A), J. Tonckens, te Langeslag. — Nieuwveen, J. de Vries, te Warffum. — De Bilt, A. Voogel, te Puttershoek.

AANGENOMEN: De Wilp, J. G. R. van Mourik, te Wijckel en Balk.

BEDANKT: Charlois, J. Ridderbos, te Oosterend. — Waarder, G. Sybesma, te Hattem.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Strijen, F. G. Hospers, te Kethel c.a. — Geervliet (toez.), C. Spoelstra, em.-pred. te 's-Gravenhage.

AANGENOMEN: Grave en Mill (toez.), C. Struick Posthumus, cand. te Hem (N.-H.). — Eijsden, A. Steehouwer, te Poerworedjo (N.-Indië).

BEDANKT: Avenaath, J. J. Bleeker, te Tiel. — Termunten, O. J. Tiddens, te Eringel. — Heesbroek (toez.), C. Met, te Oudeschild op Texel. — Anloo, P. Niermeyer, te Bakkeveen.

Advertentiën.

Hedenmorgen om 6 uur ontsliep zacht en kalm in haren Heere en Heiland onze geliefde en zorgdragende Moeder

GEERTJE DE WAART Cd.,
Wed. van C. ZEEMAN Pz.

in den ouderdom van 63 jaar en 9 maanden. Dat haar leven was met Christus verborgen in God zij tot troost in ons verdriet.

C. ZEEMAN.
P. ZEEMAN.
L. ZEEMAN.
geb. OVERSLOOT.
S. ZEEMAN.
Kleinkinderen { C. ZEEMAN. P. ZEEMAN.

Marken, 15 Aug. 1907.

Heden ontsliep zacht en kalm in de vaste hoop des Eeuwigen Levens, na een zeer geduldig en onderworpen lijden van 5 maanden, onze geliefde Vader, Behuwd- en Grootvader

TEUNIS ZIJP,
Weduwnaar van D. BLOEMENDAAL,

in den ouderdom van 74 jaren.

Amsterdam. { G. HARTOG—ZIJP. P. HARTOG.
Den Haag. { W. ZIJP. M. ZIJP—DE BOER.
Landsmeer. { L. ZIJP. G. ZIJP—JONG.
Zwartsluis. { J. ZIJP, *V. D. M.* H. ZIJP—SMIT,
en Kleinkinderen.

Landsmeer, 17 Augustus 1907.

Heden werd onze oude broeder

T. ZIJP

door den dood uit ons midden weggenomen.

Met liefde en toewijding heeft hij gedurende een tal van jaren de Geref. Kerk van Landsmeer gediend, eerst als diaken, later als ouderling Hij ging heen in de zekerheid dat er eene eeuwige ruste overblijft voor Gods volk.

Namens den Kerkraad der Geref. Kerk van Landsmeer

L. BAKKER, *Scriba.*

Landsmeer, 17 Aug. 1907.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
WESTERMARKT No. 21
AMSTERDAM.

EISMA & Co.
Noordeinde 20, den Haag.
Kassiers
en
Commissionairs in effecten.

H. de Vries,
Commissionnair in Effecten.
Achter St. Pieter 27.
UTRECHT.

LEVENSVERZEKERING
de Nederlanden van 1845
BRAND- INBRAAK VERZEKERING
DEN HAAG (vroeger Zutphen). Directie HENNY.
KAPITAAL . . . . . f 4.000.000.00
RESERVEFONDS: ruim . . . 1.235.000.00

Wed. P. VAN EIJK & ZONEN
Hoofdkantoor: AMSTERDAM, Damrak 60.
Bijkantoren: AMSTERDAM, Dam 13-15-17.
HILVERSUM, Langestraat 65.
HAARLEM, Kruisweg 69.
ROTTERDAM, Zuidblaak 62, bij het Postkantoor.
Belasten zich met de uitvoering van EFFECTENORDERS.
Nemen en geven GELDEN op PROLONGATIE.
Sluiten BELEENINGEN.
Ontvangen GELDEN à DEPOSITO tegen dagelijks vast te stellen rentekoers.
Wisselen VREEMDE BANKNOTEN en MUNTSPECIEN.

HOLLANDSCHE IJZEREN SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

Speciale goedkoope uitstapjes
één maand geldig.

dagelijks verkrijgbaar vanaf 1 JULI tot en met 30 SEPTEMBER, tegen zeer verlaagd tarief.
Voorbeelden: De prijs voor een reis heen en terug bedraagt van en naar AMSTERDAM naar en van:

	1ste klasse	2de klasse	3de klasse
ALMELO	f 7.05	f 5.30	f 3.53
DORDRECHT	„ 6.00	„ 4.51	„ 3.00
ENSCHEDE	„ 7.80	„ 5.86	„ 3.90
HENGELO	„ 7.65	„ 5.75	„ 3.83
LEEUWARDEN	„ 6.75	„ 5.07	„ 3.38
OLDENZAAL	„ 7.95	„ 5.98	„ 3.98
ROSENDAAL	„ 7.20	„ 5.41	„ 3.60
RUURLO	„ 6.60	„ 4.96	„ 3.30
WINTERSWIJK	„ 7.35	„ 5.52	„ 3.68

Goedkoopste Reisgelegenheid! -:- Snelste Verbindingen!

Reisende met H.S.M. treinen is oponthoud onderweg op alle tusschenstations geoorloofd.
Kinderen beneden 10 jaar half geld, beneden 4 jaar vrij.
Tarief met voorwaarden gratis aan alle stations reisbureaux, en bestelkantoren verkrijgbaar.

De Herauf
VAN DE
Gereformeerde Kerken in Nederland.
Bureaux: WARMOESSTRAAT 96, Amsterdam.

ADVERTENTIE-PRIJS:
van 1—6 regels . . . . . f 1.20,
iedere regel meer . . . . . f 0.20.

CONTRACTEN.
Bij contract voor het verbruik binnen één jaar van minstens:
500 regels. . . . . 16 cents per regel,
1000 „ . . . . . 14 „ „ „
2000 „ . . . . . 12 „ „ „

P. SIJBRANDIJ,
Wijnhandel. :-: Enkhuizen.
Bijzonder aanbevolen morgenwijnen
Fine old Portwijn . . . . . per flesch f 1.25;
Superior Witte Portwijn „ „ f 1.25;
Sherry Ideal . . . . . „ „ f 1.25.
Per 12 flesschen, des verkiezende gesorteerd, à f 15.— franco.

RHEUMATIEK-REMEDIE. Het beste middel tegen jicht en Rheumatiek. Attestenboek gratis.
Prijs per flacon 60 cts. franco bij vooruitbetaling.
K. S. DE BOER, Generaal Agent, Sneek.
Gaarne geeft ondergeteekende zijn dank voor de genezing van zijn vrouw, die langen tijd geleden heeft aan rheumatiek en door uw Rheumatiek Remedie geheel genesen is. Ik durf het gerust een ieder aanbevelen.
w. g. t. S. Ploegstra.
Vlaardingen.

Abonneert U op
DE NEDERLANDSCHE ZEEVISSCHERIJ EN HANDELSCOURANT.
Officieel Orgaan van de Permanente Commissie uit de Rederij.
Hoofdredacteur: P. HOOGENRAAD.

DE NEDERLANDSCHE ZEEVISSCHERIJ EN HANDELSCOURANT geeft de nieuwste marktberichten van alle visschersplaatsen in Nederland. ONTVANGT DEZE BERICHTEN REGELRECHT UIT OFFICIEELE BRON.
DE NEDERLANDSCHE ZEEVISSCHERIJ EN HANDELSCOURANT geeft op verzoek der Belgische abonné's de nieuwste berichten der voornaamste Hollandsche Kaasmarkten.
DE NEDERLANDSCHE ZEEVISSCHERIJ EN HANDELSCOURANT bevat veel wetenswaardigs betreffende de visscherij, visch- en oesterteelt, buitenlandsche vischmarkten, de visschersvloot, enz. enz. verschijnt iederen Woensdag en Zaterdag, en kost f 5.— per jaar franco per post.
wordt op aanvraag gedurende eenigen tijd gratis ter kennismaking toegezonden.
DE NEDERLANDSCHE ZEEVISSCHERIJ EN HANDELSCOURANT wordt uitgegeven door C. BROUWER, 's Gravenhage, Dunne Bierkade 31. Telef. Interc. 923.
is het beste Advertentieblad voor allen, die met H.H. Reeders zaken wenschen te doen.

Ter voorkoming van vertraging wordt er de aandacht op gevestigd dat
het Dagblad „DE STANDAARD"
en
het Weekblad „DE HERAUT"
niet meer in administratie zijn bij de N. V. Boekhandel voorheen HÖVEKER & WORMSER. Men wordt dus verzocht wat voor deze bladen bestemd is te adresseeren aan de Bureaux
Warmoesstraat 96, Amsterdam.

Boek- en Courantdrukkerij
ss. Ronver Knoesn & Bakker
Amsterdam